

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Heinzelmann Virág ügyvéd (..) által képviselt ...(...) felperesnek az(...); dr. Szabó Előd ügyvéd (...) által képviselt ... (...) II. r. alperes elleni kártérítés iránti perében a Fővárosi Törvényszék 2013. március 12-én kelt 8.G.40.274/2009/124. számú ítéletével szemben az alperes fellebbezése folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az ítélet alperest 900.000 (kilencszázezer) forint eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezését mellőzi, egyidejűleg megállapítja, hogy a le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint kereseti eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000 (száznolcvanezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az alperes által le nem rótt 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a-..... állomások között 2003. május 8-án a 852. számú vonat és egy német forgalmi rendszámú autóbusz ütközött és ennek következtében a vasúti pálya felépítmény, a vonatot továbbító mozdony és a vonatban lévő személykocsik is megsérültek.

(Az autóbusz kötelező gépjármű felelősségbiztosítója a korábban I. r. alperesként perben állt ... volt, melynek magyarországi levelezőpartnere, képviselője a perben nem álló)

A felperes a baleset napján, 2003. május 8-án a káreseményt a II. r. alperes (továbbiakban alperes) gépjármű kárrendezési irodája részére bejelentette. Kérte a gyors intézkedések megtétele érdekében a kárszakértő soron kívüli kirendelését a

kárigényének érvényesítéséhez.

Az alperes még ugyanezen a napon ... szakértőt megbízta a felperes kárának felmérésével, szakvélemény készítésével és a kártérítési igény ellenőrzésével. A szakvélemény elkészítése érdekében kérte a szakértőt a felperessel, valamint a balesetnél intézkedő rendőrséggel a kapcsolat felvételére, a szakvélemény költség számlájával együtt az ...megküldésére.

Az ...2003. május 12-én felszólította a felperest a kárigénye összegszerű megjelölésére, a kárt igazoló dokumentumokkal, bizonylatokkal együtt megküldésére az alperesnek azzal, a kárügy rendezését az iratok megérkezése után tudja megkezdeni.

A ...2003. június 24-én a felperesnek tett és 2004. március 11-én kiegészített árajánlatában 39.084.100 forint + áfa összegben jelölte meg a...számú mozdony javítási költségét, mely összegről a felperes 96/2004. számú részszámlát állított ki.

A felperes 2005. július 18-án átadta ...szakértő részére a balesettel kapcsolatos iratanyag másolatát, vasútbiztonsági jelentést, a rendőrségi eljárást lezáró határozatot, a számlamásolatokat, és a vizsgálat során keletkezett fényképeket, a balesettel kapcsolatos egyéb iratokat tartalmazó CD-t átadás-átvételi elismervénnyel.

A felperes 2006. február 8-án kelt, az...2006. február 16-án kézbesített levelével bejelentette a kártérítési igényét 150.000.000 forint összegben azzal, a teljes vagyoni, illetve nem vagyoni kárának pontos összege bejelentésére jogfenntartással él, kérte a kárrendezés soron kívüli megkezdését.

A felperes ...2006. május 17-én írt levelében megküldte a kárigényt alátámasztó számlák és a belső helyreállítási munkák igazolását szolgáló bizonylatok másolatait. A levél mellékleteként egy darab összesítőt és 51 darab számlát, belső helyreállítási munkák igazolását szolgáló bizonylatok másolatát küldte meg.
2006. május 23-án pedig átadta másolatban az ...részére a kárigényének összesítését a balesettel kapcsolatban, a kártérítési igényét összesen 133.416.020 forintban jelölve meg.

Az .. 2006. június 21-én felkérte ...szakértőt a felperes ezen kárigényének ellenőrzésére, hivatkozva arra, a teljes káranyag a szakértőnél van.

... igazságügyi műszaki szakértő 2007. július 23-án elkészített igazságügyi műszaki szakértői véleményében a javítási, helyreállítási költségét 39.163.803 forintban határozta meg, amelyből avulás címén levonva a 2.327.208 forintot, 36.836.595 forint megtérítését tartotta indokoltnak.

Az alperes 2007. július 30-án 49.000.000 forintot, 2007. szeptember 14-én 82.256.701 forintot átutalt a felperesnek.

A felperes további 2.159.319 forint kárigénye elutasításra került.

A felperes 2009. február 12-én előterjesztett módosított keresetében a Ptk. 345. § (1) bekezdése és a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján az alperes kötelezését kérte 2.159.319 forint és annak 2003. május 8-tól járó késedelmi kamata, 49.000.000 forint kártérítési előleg 2003. május 8-tól 2007. július 30-ig számított, a Ptk. 301. §-a szerinti mértékű 18.136.716 forint tőkésített kamata, és annak 2007. augusztus 1-jétől járó, a Ptk. 301. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata, továbbá 82.256.701 forint kártérítési előleg 2003. május 8-tól 2007. szeptember 14-ig számított a Ptk. 301. §-a szerinti mértékű 30.713.001 forint tőkésített kamata és ennek 2007. szeptember 15-től a Ptk. 301. §-a szerinti mértékű kamata, valamint perköltség megfizetésére. Egyebek mellett előadta, a késedelmi kamat a baleset napjától, a károsodás bekövetkezésétől jár. A tényleges kár megtérítésére a II. r. alperes köteles a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás alapján. Az ...a számlákat 2006. május 23-án átvette.

A baleset idején hatályos 171/2000.(X.13.) Korm. rendelet (továbbiakban Korm. rendelet) 7. § (6) bekezdése értelmében, mint károsult a káreseményt 30 napon belül bejelentette, a kártérítés mértéke bejelentésére nem volt köteles. A számszerűsített kárigény 2006. május 23-án történő bejelentése, és a számszerűsített kárigényt alátámasztó bizonylatok 2006. május 31-én történő átadása a késedelmi kamat igényét a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján nem érinti. Az I. és a II. r. alperes által megbízott kárszakértő alapos ok nélküli késedelme miatt került sor a 2006. május 23. és 2006. május 31-én a számszerűsített kárigény bejelentésére, és az azt alátámasztó bizonylatok átadására. A szakértő késedelme az alperes terhére esik.

Állította, a káresemény bejelentésén kívül a károsultnak más kötelezettsége nincs Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése alapján, így jogosulti késedelme sem állhat fenn. 2005. július 6-án a kárigényét szóban is bejelentette. Hivatkozott a Korm. rendelet 2. § (4) bekezdésére, amely szerint az okozott kárt a biztosító, a Kártalanítási Számla vagy ... téríti meg. A ... a Korm. rendelet 1. § f) pontjában foglaltak szerint ellátja a nemzetközi Zöldkártya Egyezményből és a kapcsolódó egyezményekből eredő koordinációs kárrendezési és elszámolási feladatokat. Az alperes 1996. óta látja el a ... szerepét. A Zöldkártya Egyezmény 3. cikkelyében foglaltak szerint a Kezelő Irodának a saját nemzeti törvényei szerint kell eljárnia, így a Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése szerint a káreseményt nem a külföldi biztosító, hanem a helyette eljáró ..., azaz a II. r. alperes felé kellett bejelenteni, amelyet megtett.

..szakértő a szakvélemény elkészítésére a megbízást a baleset napján, 2003. május 8-án kézhez vette. A 2005. július 18-án kelt átadás-átvételi elismervény igazolja, ... szakértő részére az iratok átadásra kerültek, a fényképfelvételeket a balesetet követő pár héttel később kapta meg. Így a szakértő abban a helyzetben volt, a mozdonyban és a vasúti kocsikban keletkezett kárt nagyságrendileg megállapítsa, és erről az alperest és a képviselőjében eljáró ... tájékoztassa.

Vitatta, miszerint a késedelmi kamatfizetési kötelezettsége az általa kifizetett számlák kifizetésének napjától állna fenn, mivel a kár a baleset bekövetkezésének napján következett be, nincs jelentősége annak, az eredeti állapot helyreállítását mikor kezdte meg, illetve a helyreállítási költségek kifizetésére mikor került sor részéről. Az a körülmény, még azt megelőzően megkezdte az eredeti állapot helyreállítását, hogy a vétkes károkozó helyett helytállni köteles alperes a kártérítési kötelezettségének eleget tett volna, nem róható a terhére.

A javítási költség tekintetében vitatta ... szakértő véleményének az avulásra vonatkozó megállapítását.

Az alperes elsődlegesen a kereset elutasítását kérte a 2.159.319 forint követelés vonatkozásában arra hivatkozva, a peres eljárást megelőzően a balesettel kapcsolatos valamennyi kárigényt rendezte, másodsorban 836.169 forintot meghaladó részében elutasítását. Ezen összeg tekintetében a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját elsődlegesen a felperes jogosulti késedelmének megszűnésének 2006. május 31-i időpontjában, másodsorban a 96/2004. számú számla kiállításának 2004. december 1-jei időpontjában tartotta megalapozottnak.

A tőkésített késedelmi kamatigényre (18.136.716 forint és 30.713.001 forint) nézve előadta, nem a károkozó és a károsult közötti kártérítési jogviszonyról van szó, hanem a felelősségbiztosító által térítendő biztosítási szolgáltatásról, a Ptk. 559. § (2) bekezdésétől eltérően a felperes közvetlenül követelheti a biztosítótól. A balesetkor hatályos Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése alapján a káreseményt 30 napon belül köteles a károsult bejelenteni a biztosítónak, a határidő elmulasztása esetén a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei nem alkalmazhatók a biztosítóval szemben. A biztosító csak akkor kerül olyan helyzetbe, hogy a más által okozott kárért helyt álljon, és a károsult kárigényét kielégítse, amikor tudomást szerez a kárigényről, illetve az érvényesíteni kívánt kár nagyságáról. Hivatkozott a Ptk. 302. §-ára, 303. § (2) bekezdés c) pontjára, valamint a 303. § (3) bekezdésére, utalva arra, a jogosult késedelmét kizárja a kötelezett egyidejű késedelmét. A felperes a kárigényét csak 2006. május 23-án közölte a képviselőjével, a bizonylatokat 2006. május 31-én csatolta, így csak ezt követően tudta a szükséges szakértelemmel rendelkező igazságügyi szakértő részére átadni az iratokat, a bizonylatokat. A kártérítési igény vizsgálatára csak néhány speciálisan felkészült szakember volt képes, így addig az időpontig, amíg a felperes nem adta át az ... részére a követelést igazoló bizonylatokat, 2006. május 31-ig fennállt a jogosulti késedelem, amely kizárja erre az időszakra a jogosult kamatkövetelését. Önmagában a kár tényének bejelentése nem teszi automatikusan a kárigényt megalapozottá, a Ptk. 302. § b) pontja szerinti késedelem szabályait ebben az esetben is alkalmazni kell. A felperes a perbeli balesetet követő néhány napon belül

tisztában volt a kár összegével, erre utal a mozdony 2003. július hónapban készített javítási kalkulációja, és a felperes által csatolt táblázatban feltüntetett egyes számlák kifizetési ideje. A felperes indokolatlan késlekedését és a kárigény előterjesztésével kapcsolatos mulasztását nem lehet a terhére értékelni. Elsődleges álláspontja szerint a felperes csak 2006. május 31-től követelheti a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatot, azaz 49.000.000 forint után 2006. május 31. és 2007. július 30. között 4.049.548 forintot, míg a 82.256.701 forint után 2006. május 31. és 2007. szeptember 14. között 7.601.421 forintot, összesen 11.650.969 forintot. Másodlagosan hivatkozott arra, a felperes a vasúti kocsi selejtezése miatti 52.000.000 forintot vagyonában bekövetkezett értékcsökkenésen kívül számlák alapján felmerülő költségei kárként történő megtérítését követeli. A felperes kára a számlák kiegyenlítésének napján merült fel, így a számlák kiegyenlítésének napjától követelheti a késedelmi kamatot. 2013. március 6-án érkezett beadványában kimunkálta, másodlagos ellenkérelme összecszerűségét. Az 52.000.000 forint a 19-57-02-6. pályaszámú vasúti kocsi selejtezése 2003. május 8., a kamat ezután az összeg után 2003. május 8. és 2007. szeptember 14. között 19.811.782 forint. Az 5.846.000 forint ... a számlája alapján a banki bizonylat szerint a fizetés időpontja 2003. augusztus 1., a késedelmi kamat 2003. augusztus 1-jétől 2007. szeptember 14-ig jár, ez 2.077.957 forint. A pályagazdálkodási munkaköltség 19.649.052 forint áterhelése 2003. augusztus 29-én történt a felperes saját elszámolása szerint, így a kamat 2003. augusztus 29-től 2007. július 30-ig jár, melynek összege 6.626.976 forint. A számú mozdony javítási költsége 36.060.205 forint, a felperes által csatolt számla kelte 2004. december 1., a kamat 2004. december 1-jétől 2007. július 30-ig jár, ennek összege 7.176.542 forint. Ezen tőkeköveteléseket (52.000.000 forint, 5.846.000 forint, 19.649.052 forint, 36.060.205 forint, összesen 113.555.257 forint) levonva a felperes teljes kárigényéből (49.000.000 forint+82.256.701 forint=131.256.701 forint) további 17.701.444 forint tőke marad fenn. Anélkül, a felperes bizonyította volna az összegeket alátámasztó számlák kifizetésének időpontját, az összegek tekintetében a baleset és a kárigény bejelentés közötti három év középarányos időpontját fogadta el, így a 17.701.444 forint kamata 2004. november 15. és 2007. szeptember 14. között 3.780.877 forint. A kiszámított késedelmi kamatok (19.811.782 forint, 2.077.957 forint, 6.626.976 forint, 7.176.542 forint, 3.780.877 forint) együttes összegét 39.474.134 forintban jelölte meg, és ezt meghaladóan kérte a kereset elutasítását. A felperes által követelt tőkésített kamatösszegeket összességükben nem vitatta. Állította, önmagában azon tény, a káresemény bekövetkezését 30 napon belül a Korm. rendelet 11. § (5) bekezdése szerint a felperes bejelentette a ..., még nem eredményezi a ... késedelmét, és nem alapozza meg a kamatfizetési kötelezettségét, mivel a Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése a ... szemben történő igényérvényesítésre nem alkalmazható, ezért a jogosulti, kötelezett késedelem Ptk-beli szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 360. § (2) bekezdése kifejezetten kimondja, a kárért felelős személy helyzetére a szerződés teljesítésével késedelmes kötelezettre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A jogosulti késedelem lehetősége fennáll a kártérítési tényállásoknál is. Hivatkozott a Ptk. 277. § (4) bekezdésére is, miszerint a jogosultnak az adott helyzetben elvárható módon kell eljárnia. A felperesnek is tudomása volt arról, bizonylatok nélkül a kárigény nem rendezhető. Hivatkozott továbbá a Legfelsőbb

Bíróság 1995. 230. számú eseti döntésére.

2009. július 1-jén bejelentette, mint társadalmi szervezet az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján illetékmentességet élvez.

Az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta meg azkorábbi kárrendezőjét, ..., az ... ügyvezetőjét, 2003-ban kárügyintézői munkakört betöltő ..., valamint a megkeresett Városi Bíróság útján ... szakértőt.

... előadta, 2005-ben nem szerepelt a ... kárigény bejelentése, csak kézzel írott feljegyzések voltak. Ezután telefonon kezdte a felperest felhívni, tegyék meg a kárbejelentésüket, mert enélkül a kár nem rendezhető. 2005 nyarán, 2005. július 6-án a felperes jogi szakelőadója ... közölte, a káranyagot nem tudta elhozni, mert egy kárrendező Kft-nek kiadták az anyagot. Az összetört mozdonyról semmiféle információt nem adott. 2006 májusában érkezett meg a kárigény. Ezek után kiadták ...szakértőnek, nagyon hosszú ideig nem kapták meg. Sürgették a szakértőt. A szakértői véleményt a kár kifizetése előtt maximum egy hónappal kaphatták meg. Kizárólag a károsulttól tudták a kárigényt sürgetni, nem egy szokványos balesetről volt szó, hanem mozdony kárról. Konkrét kárigény nélkül egy ilyen balesetben nem határozható meg a kár.

... úgy nyilatkozott, 2003. május 8-án a II. r. alperes is értesítette, az I. r. alperesként perben állt cégnek ő a levelezőpartnere, a kárt neki kell rendezni. ... ügyvezető igazgató azt az utasítást adta, írjon a felperesnek, mielőbb nyújtsák be a kárigényüket. 2003. első félévében írta a levelet, erre választ konkrétan nem kaptak sem abban az évben, sem a következőben. Telefonok voltak. 2005 nyarán három fő érkezett a felperes jogi osztályáról, abban maradtak, közölték, a káranyag egy kárrendező kft-nek került átadásra, végül is nem csináltak semmit az ügyben, hogy rövid időn belül az iratokat megkapják. Erre 2006. elején került sor. A kártérítés összegére voltak kíváncsiak, hogy tudjanak rendezni mindent, de összecszerűségről nem kaptak tájékoztatást. ... szakértőnek az ... és az alperes adott megbízást a kár felmérésére. ... igen nagy késedelembe esett. Úgy gondolta, a szakértő a balesetet követő napokban leutazott a baleset helyszínére, megtekintette a mozdonyt, ennek alapján fel tudta mérni a felperes kárát. Erről a kárfelmérésről a szakértő az ... nem tájékoztatta, a szakvéleményből szereztek tudomást.

...szakértő előadta, a megbízás az alperestől érkezett 2003. május 8-án. A kárfelmérésre nagy valószínűséggel 9-e, 10-e környékén kerülhetett sor. Lementra a gépészeti állomásra, ott megsejmelte a sérült kocsikat és a sérült mozdonyt, ez a kárfelmérés egy napig tartott. Eltelhetett kb. másfél, két év, mire először a mozdony helyreállítása, majd a kocsi helyreállítása, a pálya és a felsővezeték helyreállításával kapcsolatos bizonylatot neki a felperes megküldte. A

helyreállítási költség számlákat is a felperestől kapta meg. A számlák vonatkozásában történt az ellenőrzés, a számla kellően részletezett volt. A járművekben, vasúti kocsikban, mozdonyban keletkezett károk vonatkozásában a felmerült vagy felmerülhető javítási költséget nagyságrendileg 100-200.000 forintos becsléssel meg lehet határozni, azonban nagyon nagy eltérés van abban, hogy a járművet hol fogják megjavítani. Nagyságrendileg már ott is lehetett látni, hogy mibe kerül a járműszerelvénynak a helyreállítása. A mozdony kárának vonatkozásában azt is tudta, azt érdemes megjavítani, A sorompó berendezésére, pályára, felsővezetékre vonatkozó kárigény tekintetében a kárt a helyszíni szemle során megbecsülni nem lehetett. A kárbejelentést, az azt igazoló dokumentumokat, bizonylatokat a felperestől kapta. A szakvéleményt személyesen adta át az ... képviselőjének 2007. július 26-án. Az ... részéről kapott egy felkérést a számlák ellenőrzésére. A számlákat előtte kapta meg a felperestől. 2005. július 18-i átadás-átvételkor a kocsik helyreállítási költségéről, a pálya helyreállítási költségéről, illetve a mozdony javítási költségéről még számla nem volt.

Az elsőfokú bíróság 2013. március 12-én kelt 8.G.40.274/2009/124. számú ítéletével kötelezte a II. r. alperest 836.169 forint, és annak 2003. május 8-tól a kifizetés napjáig számított késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamata, 48.849.717 forint és ezen összegen belül 18.136.716 forint után 2007. augusztus 1-jétől, 30.713.001 forint után 2007. szeptember 15-től a kifizetés napjáig számított késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat, valamint 2.392.130 forint perköltség felperesnek, 900.000 forint eljárási illeték államnak megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 223.880 forint perköltség alperesnek megfizetésére.

Az ítélet indokolásában a kártérítés címén előterjesztett 2.159.319 forint és járulékai követelés tekintetében a szakértői bizonyítást követően arra az álláspontra helyezkedett, a 96/2004. számú számlában szereplő 39.084.130 forintból az indokolt javítási költség 37.760.980 forint, ebből az alperes megfizetett 36.924.781 forintot, ezért a 836.169 forint különbözet megfizetésére az alperes köteles. Az alperes továbbá a jogosulti késedelem fennállásának hiányában a Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint köteles a káresemény napjától a Ptk. 301. §-a szerinti mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Ezt meghaladóan a mozdony javítási költségének megtérítése tárgyában előterjesztett kereseti kérelem elutasításának volt helye.

A 49.000.000 forint és a 82.256.701 forint késedelmes megfizetéséből eredő kamatkövetelés tekintetében rögzítette, a káresemény 2003. május 8-án következett be, az alperes nem vitatta a kártérítési igény jogalapját.

... és ... valamint ... tanúk nyilatkozatait értékelve kifejtette, a felperes 2003. május 8-án a káreseményt bejelentette az alperesnek, a bejelentés átvételét valószínűsíti az is, ugyanaznap 2003. május 8-án az alperes a felperes kárának a felmérésére felhívta ... szakértőt. Az alperes 2003. május 12-én felhívta a felperest a kárigény összegszerű megjelölésére, a felperes 2005. május 8-án tett kárigény bejelentést követően 2006. február 8-án írásban megerősítette a 2005. július 6-i bejelentését a

kárigény tárgyában. Nem osztotta az alperes álláspontját, miszerint 2006. május 31-ig jogosulti késedelem állna fenn a számlák átadásáig, mert a 171/2000.(X.13.) Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése a káresemény bejelentési kötelezettséget ír elő a károsult részére, nem a kár összegszerűségének a megjelölését, a kárigény összegszerűségének az igazolását. ... vallomása és a 2006. február 8-i levél azt támasztja alá, 2005 júliusában személyes találkozó alkalmával a felperes részéről a kárigény bejelentése szóban is megtörtént. Azon körülmény, a 2003. május 8-i megbízását követően ... szakértő a szakértői véleményt 2007. július 23-án készítette el, és 2007. július 24-én vagy 25-én adta át az ... képviselőjének, nem tekinthető a felperes késedelmének. Az a körülmény pedig, a károsult felperes a mozdony javítását a kárának a megtérítése előtt elvégezte, nem érinti a késedelmi kamatigényét, mert a felperes kára a balesetkor, 2003. május 8-án a mozdony sérülésével bekövetkezett és a kárrendezésnek előzetesen nem feltétele a kár helyreállítása és számlával történő igazolása. Ezért a Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése és a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján az alperes 18.136.716 forint és 30.713.001 forint késedelmi kamat, mint tőkekövetelés megfizetésére kötelezésének volt helye. Rámutatott, a káresemény bekövetkezésekor a felperes vagyonában csökkenés állt be, az, hogy időközben a felperes helyreállította a sérülést, ez a felperes kárának a megtérítését nem befolyásolja. A jogosulti késedelem fennállása nem volt bizonyított. A GK 66. számú állásfoglalás alapján a tőkésített késedelmi kamat után az alperes a tőkeösszeg kifizetésének napját követő naptól a Ptk. 301. §-a szerinti mértékű késedelmi kamat fizetésére köteles. Az eljárási illeték vonatkozásában kifejtette, az alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján megillető személyes illetékmentessége Itv. 5. § (2) bekezdésében foglalt feltételei fennállását az Itv. 5. § (3) bekezdésében előírt nyilatkozattal nem igazolta, ezért nem mentesül a pervesztessége esetén a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint államnak megfizetése alól.

Az elsőfokú bíróság 2013. május 6-án kelt 127. sorszámú végzésével felhívta az alperest az Itv. 5. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállására vonatkozó Itv. 5. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozat csatolására.

Az alperes csatolta a főtitkárainak 2008. január 30-án, 2009. február 10-én, 2010. április 19-én 2011. február 15-én, valamint 2012. február 28-án kelt nyilatkozatait, mely szerint a II. r. alperes társadalmi szervezet, vállalkozást vagy jövedelemszerző tevékenységet nem végez.

Az ítélettel szemben az alperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet fellebbezéssel érintett részének megváltoztatását, elsődlegesen a 836.169 forint tőke utáni kamatfizetési kötelezettség kezdő napjának 2006. május 31-ére történő megváltoztatását, a 48.849.717 forint 11.650.969 forintra, a 18.136.716 forint 4.049.548 forintra, a 30.713.001 forint 7.601.421 forintra leszállítását, másodsorban a 836.169 forint tőke utáni kamatfizetési kötelezettség kezdő napjának 2004.

december 1-jére történő megváltoztatását, a 48.849.717 forint 39.474.134 forintra, a 18.136.716 forint 13.803.518 forintra, a 30.713.001 forint 25.670.616 forintra leszállítását kérte. Mindkét fellebbezési kérelmében kérte továbbá a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányához kapcsolódóan az első fokú perköltség megváltoztatását, valamint a le nem rótt 900.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzését.

Az elsődleges fellebbezési kérelme tekintetében változatlanul a felperes 2006. május 31-ig fennállt jogosulti késedelmére hivatkozott, melyből következően az őt terhelő kamatfizetés kezdő időpontja is csak 2006. május 31. lehet. E körben utalt a Ptk. 360. § (2) bekezdésében írtakra is. Előadta, a 2010. február 18-i tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben rögzített felperesi nyilatkozat szerint a felperes sem vitatta, a kárösszagszerűségének bejelentésére 2006. május 23-án, a kár összegét alátámasztó bizonylatok átadására pedig 2006. május 31-én került sor. A 2003. május 12-én kelt levél egyértelmű tájékoztatást tartalmazott arra nézve, a kárügy rendezését csak a kárt igazoló dokumentumok, bizonylatok beérkezése után lehet megkezdeni. ... elmondta, 2003. május 8-án bekövetkezett balesetet követően a munkáltatója utasítására írta azt a levelet a felperesnek, amiben a kárigény benyújtására hívták fel a felperest. ...tanú arról is beszámolt, többször eredménytelenül kérték a felperest az összagszerű kárigény bejelentésére. Mindezt ...tanúvallomása is megerősítette. A felperes a tanúvallomásokkal ellentétes tényállítást nem tett, nem vitatta, a képviseletében eljáró ...sürgette a kárigény összagszerű megjelölését, és kifejezetten tájékoztatta a felperest arról, összagszerű kárigény és az azt alátámasztó bizonylatok nélkül nem tudja megkezdeni a kárrendezést. A jelen kár összegének meghatározásához szükséges különleges szakértelmet igénylő ügyben tehát a kárrendezéshez nélkülözhetetlen volt az összagszerű kárigény, továbbá az azt alátámasztó bizonylatok, számlák eljuttatása az ..., mivel azok nélkül a teljes baleseti kár meghatározása - ami magában foglalta a mozdony, a vasúti kocsik, a pálya, a felsővezeték, a fénysorompó, a biztosítóberendezés rongálódását, az autóbuszos vonatpótlás, a kerülő útirányon át közlekedő vonatok, a daruzás, mentés, segélyszerelvények költségét stb. - képtelenség volt. Mivel a felperes az ... kifejezett tájékoztatása és kérése ellenére elmulasztotta azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek lettek volna ahhoz, a kártérítés összege meghatározható és kifizethető legyen, ezért a felperes jogosulti késedelmére az iratok 2006. május 31-i átadásáig fennáll. Utalt arra, a felperes kárát nem maga okozta, ezért nem károkozóként köteles helytállni, hanem lényegében a német autóbusz felelősségbiztosítója által felelősségbiztosítási szerződés alapján nyújtott biztosítási szolgáltatás kifizetését közvetíti a felperes felé. Így irányadónak kell tekinteni a BH 1995. 230 szám alatt közzétett eseti döntést, amely szerint, ha a biztosító a káresemény elszenvedőjének a mulasztása miatt nincs abban a helyzetben, a kár összegét megállapíthassa, akkor a biztosító kamatfizetési kötelezettsége a kár megállapításához szükséges iratok kézhezvételekor áll be. A késedelmi kamatfizetés 2006. május 31-i kezdő napjával számítva a tőkésített kamatösszegeket 4.049.548 forintban és 7.601.421 forintban jelölte meg. Arra az esetre, a kamatfizetésre a károsodás bekövetkeztétől lenne köteles, másodlagos fellebbezési kérelmében kérte annak figyelembevételét, a felperes csak az egyetlen totálkáros, selejtezendő vasúti kocsi után érvényesít a vagyonában beállott

értékcsökkenés iránti követelést, és minden egyéb kára a károsodás kiküszöböléséhez szükséges költségből származik. E két eltérő kárfajta a károsult vagyonában eltérő módon és eltérő időben okoz hátrányos változást. A felperes a baleset után a leselejtezett vasúti kocsin kívül az egyéb károsodott vagyontárgyait mind kijavíttatta, a javítási költségeket pedig nem a baleset napján, hanem utóbb fizette meg. Azzal érvelt, amennyiben a felperes a baleset napjától hozzájutna a késedelmi kamatokhoz, akkor a baleset napja és a számlák tényleges kifizetésének időpontja közötti időszakra eső késedelmi kamattal jogalap nélkül gazdagodna, hiszen a kiadásai még fel sem merültek. E körben az összecszerűség tekintetében fenntartotta és megismételte a 2013. március 6-án kelt beadványában foglaltakat azzal, hogy a 836.169 forint további mozdonyjavítási költség után is a kamatfizetési kötelezettsége a javítási költség 2004. december 1-jei megfizetése időpontjától kezdődik.

Az illetékfizetés vonatkozásában előadta, az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja szerinti illetékmentességére tett nyilatkozata tartalmát az első fokú eljárás során senki nem vonta kétségbe, hiánypótlási felhívást nem kapott, ezért indokolatlan kötelezni a tárgyi illetékfeljegyzési jognál fogva le nem rótt eljárási illeték utólagos megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság 127. számú felhívására határidőben előterjesztette a főttkára által tett személyes illetékmentességét megalapozó nyilatkozatát.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását, valamint alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. A jogosulti késedelem körében hangsúlyozta, az alperes sem vitatta a baleset napján történt káresemény bejelentését, a Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése a kár összecszerű bejelentésének kötelezettségét nem írta elő. A Ptk. 360. § (3) bekezdésében foglalt utaló szabály alapján szerződésen kívüli károkozás esetén a jogosulti késedelemre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók, ugyanis a feleket nem terheli kölcsönös szolgáltatási kötelezettség, így a jogosulti késedelem fogalmilag kizárt.

A kártérítési összeg után a kamat a károsodás bekövetkeztétől jár. Alperesnek a károsodás bekövetkeztétől (a baleset napjától) számítania kellett arra, ha maga nem rendezi önként a kárt, a károsult az elévülési időn belül a kárigényét valamikor be fogja nyújtani. A gépjárműkárok esetén a biztosító saját kárrendezési apparátusával méreti fel a kárt, és rögzíti a kártérítés nagyságrendjét. A baleset típusától, a kár nagyságától, vagy egyéb tényezőktől függően a jogszabályok nem tesznek különbséget a szerződésen kívül okozott kár rendezésére, illetőleg a károsult és a károkozó kötelezettségeire vonatkozóan. Amennyiben alperes az összecszerű kárigénye bejelentésére várt, azt saját kockázatára tette, tudatában annak, a kártérítés mindig a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint nem volt akadálya annak, alperes által kijelölt szakértő becsléssel megállapítsa a kárigény nagyságát a balesetet követően. A szakértő késedelme nem eshet a terhére.

A másodlagos fellebbezési kérelem tekintetében arra hivatkozott, téves azon alperesi érvelés, mely szerint a kára valójában a helyreállítással kapcsolatos költségek kifizetésének időpontjában (a számlák kiegyenlítésének napján) merült

fel, mivel az a balesetkor következett be. Az a körülmény, még azt megelőzően megkezdte az eredeti állapot helyreállítását, hogy a vétkes károkozó helyett helyt állni köteles alperes a kártérítési kötelezettségének eleget tett volna, nyilvánvalóan nem róható a terhére.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel csak részben megalapozott.

A Ptk. 559. § (1) bekezdése szerint felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése alól, amelyért jogszabály szerint felelős.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

A (2) bekezdés szerint a kárért felelős személy helyzetére a szerződés tekintetében késedelmes kötelezettre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A Ptk. kötelezett késedelme címszó alatt elhelyezett 301. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett pénztartozás esetében főszabályként a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett a késedelmét kimenti.

A Ptk. 302. § b) pontja szerint a jogosult késedelembe esik, ha elmulasztja azokat az intézkedéseket vagy nyilatkozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kötelezett megfelelően teljesíteni tudjon.

A Ptk. 303.§ (3) bekezdése szerint a jogosult késedelme a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja.

A jelen perben alkalmazandó, 2004. június 30-ig hatályban volt a gépjármű üzemtartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 171/2000.(X.13.) Korm. rendelet tartalmazott szabályozást a kötelező gépjármű felelősségbiztosításból

eredő kár bejelentésére, megtérítésére nézve.

Az 1. § f) pontja értelmében a ...a Magyarországon kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással foglalkozó biztosítók szervezete, amely ellátja a nemzetközi Zöldkártya egyezményből és a kapcsolódó egyezményekből eredő koordinációs, kárrendezési és elszámolási feladatokat.

(... az alperes szervezetén belül működő szerv.)

A 7. § (1) bekezdése kimondta, a károsult kártérítési igényét a biztosítási szerződés keretei között közvetlenül a károkozó üzembentartó biztosítójával szemben is jogosult érvényesíteni.

A (6) bekezdés szerint a károsult a káreseményt harminc napon belül volt köteles bejelenteni a biztosítónak. E jogszabály hely továbbá úgy rendelkezett, a határidő elmulasztása esetén - kivéve, ha a károsult bizonyítja, hogy az önhibáján kívül történt - a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a biztosítóval szemben nem alkalmazhatók.

A 11.§ (5) bekezdése értelmében, ha a Magyar Köztársaság területén külföldi telephelyű gépjármű üzemeltetésével okoztak kárt, a kártérítési igény a ... szemben kellett érvényesíteni.

Az idézett rendelkezésekből leszűrhető a gépjármű kötelező felelősségbiztosítás olyan sajátos háromalanyú jogviszony, amelynek egyik alanya a károsult, a másik alanya a károsulttal szerződéses kapcsolatban nem álló károkozó, harmadik alanya pedig a biztosító, aki a károkozóval szerződéses jogviszonyban áll. Úgyszintén nem áll jogviszonyban a Nemzetközi Zöldkártya Egyezmény másik tagállamában telephellyel rendelkező gépjármű által Magyarországon okozott kár megtérítésére köteles ... eljáró .. a károsulttal, kárrendezési kötelezettsége jogszabályon alapszik. A perbeli időszakban hatályban volt és a jelen perben még alkalmazandó 171/2000.(X.13.) Korm. rendelet a gépjármű által okozott kár bejelentését a károsult számára harminc nap határidővel írta elő azzal, amennyiben ezen határidő elmulasztását a károsult kimenteni nem tudja, a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a biztosítóval szemben nem alkalmazhatók. Ezen rendelkezés helyes értelmezése szerint tehát, amennyiben a károsult a káreseményt határidőben nem jelentette be, a biztosító mentesülhetett azon késedelmi kamatfizetési kötelezettsége alól, amely abból következően, hogy a balesetből származó kártérítési igény a baleset bekövetkeztekor a Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint nyomban esedékessé válik, a baleset időpontjától kezdődően terhelte. Ezen, az általános szabályokhoz képest lex speciális szabályból következően a biztosító, illetőleg a Nemzetközi Zöldkártya Egyezmény alapján helytállni köteles ... nem

kötelezhető olyan időszakra késedelmi kamat megfizetésére, amely alatt a káreseményről nem szerezhettek tudomást.

A Korm. rendelet a kár összegszerű bejelentését, a kártérítési igény pontos meghatározását nem írta elő, ezért ilyen károsultat terhelő kötelezettség hiányában a kár összegszerű megjelölésének elmaradása viszont nem szolgálhatott alapul a biztosítónak a késedelmes teljesítéshez fűződő jogkövetkezmény alóli mentesüléséhez, késedelmi kamatfizetési kötelezettsége alóli szabadulásához. A káreseményről határidőben értesülő biztosító ugyanis nem volt elzárva attól, hogy kártérítési kötelezettségének történő mielőbbi teljesítése érdekében a káresemény bekövetkeztéről meggyőződjön, a kár terjedelmének felméréséhez, a kár mértékének, a kártérítés összegszerűségének megállapításához szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtegye.

Az adott ügyben a másodfokú eljárás tárgyát annak megítélése képezte, a 171/2000.(Korm. r.) 11.§ (5) bekezdése szerint kötelező gépjármű felelősségbiztosítás alapján helytállni köteles alperest a felperesnél bekövetkezett vagyoni kár tekintetében mely időponttól kezdődően terhelte a kártérítési kötelezettség, ennek késedelmes teljesítése esetére a késedelmi kamatfizetési kötelezettség.

A fent kifejtettek szerint a németországi telephelyű busz által 2003. május 8-án okozott súlyos baleset következtében a felperes vagyonában a kár a baleset napján következett be, ezért a felperes kártérítése igénye a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a baleset napján vált esedékessé, ebből következően pedig az alperes kártérítési kötelezettsége is 2008. május 8-án állt be. A károkozó a károsodás bekövetkeztekor nyomban köteles a kártérítést megfizetni. Ezen kötelezettségén nem változtat az sem, ha utóbb a károsult a kárt a saját költségén helyreállítja, a baleset által sérült vagyontárgyát megjavíttatja és a kár összegszerűsége meghatározása alapjául a javításról kiállított számla szolgál.

A Korm. rendelet idézett 7. § (6) bekezdése értelmében az alperes az ott írt feltételek fennállta, a káresemény harminc napon túli bejelentése esetén, amennyiben a felperes a határidő vétlen elmulasztását igazolni nem tudta volna, mentesülhetett volna a késedelmi kamatfizetési kötelezettsége alól.

A jelen esetben azonban a mentesülése jogszabályi feltételeinek fennállta nem volt megállapítható, a felperes ugyanis a kárbejelentési kötelezettségének, amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, még a baleset napján eleget tett. Az alperes pedig még aznap megbízta a szakértőt a felperes kárának felmérésével, szakvélemény készítésével, a kártérítési igény ellenőrzésével.

Tekintettel arra, a felperest jogszabályi kötelezettség nem terhelte a kárigénye összegszerűségének meghatározása tekintetében, egyébiránt jogszabályi kötelezettségre maga alperes sem hivatkozott, az a körülmény, hogy az alperes által megbízott szakértő a szakvéleménye elkészítése alapjául, többszöri sürgetés

ellenére is azt a módszert választotta, hogy a kárösszegezését a kárigényt alátámasztó számlák, belső helyreállítási munkák igazolását szolgáló bizonylatok alapján állapítja meg, s a 2007. július 23-án elkészített szakvéleményében a kár mindösszesen 131.256.701 forintban meghatározott összegét a helyreállítási, javítási költségeket tartalmazó számlák ellenőrzésével, valamint a leselejtezett vasúti kocsi pótlási értékének alapulvételével munkálta ki, nem szolgálhat alapul az alperes késedelmes teljesítés jogkövetkezménye alóli mentesüléséhez.

A kártérítési összeg után kamat a károsodás bekövetkeztétől jár (PK 50. szám), ezért, tekintve az alperes késedelmesen (2007. július 30-án és 2007. szeptember 14-én) tett eleget kártérítési kötelezettségének, köteles a károsodás 2003. május 8-i bekövetkeztétől a teljesítése időpontjáig késedelmi kamatot fizetni.

Mindezek alapján az alperes tévesen érvelt mind a felperes jogosulti késedelmével, mind pedig azzal, a felperes kára a leselejtezett személykocsi kivételével a számlák kifizetésével következett csak be.

Az alperes tévesen értelmezte a Ptk. 360. § (2) bekezdését is, ugyanis abból nem a jogosulti késedelem alkalmazhatósága, hanem az vezethető le, a károkozó a károsodás bekövetkezésétől számítva a kártérítés megfizetésével késedelemben van, így a kártérítés mértékéhez igazodó késedelmi kamatot köteles fizetni. A gépjármű felelősség biztosítás lex speciális szabálya azonban a jogosulti késedelmet a káresemény határidőbeni bejelentése elmulasztásában jelölte meg, ezért azon jogkövetkezmény is, miszerint a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a biztosítóval szemben nem alkalmazhatók, s így késedelmi kamat fizetésére a biztosító nem köteles, csakis ezen káresemény bejelentési kötelezettség elmulasztásához fűződhet. Nem volt ezért jogi jelentősége a per eldöntése szempontjából annak, az alperes, illetőleg az .. a felperest a kára összegezésének megjelölésére többször felhívta, s felperes csak 2006. május 23-án jelölte meg a kárigényét összegezésben.

A kifejtettekre tekintettel a felperes megalapozottan követelt késedelmi kamatot a kára 2003. május 8-i bekövetkezése időpontjától a 49.000.000 forint kártérítési előleg tekintetében a 2007. július 30-ig, a további 82.256.701 forint vonatkozásában a 2007. szeptember 15-ig terjedő időre, s az így kiszámított tőkésített 18.136.716 forint kamat után 2007. augusztus 1-jétől és a 30.713.001 forint kamatkövetelés után 2007. szeptember 15-től. Ugyancsak megalapozottan érvényesítette a késedelmi kamatigényét a ...PSZ vasúti kocsiban bekövetkezett kárához kapcsolódóan 2003. május 8-tól.

Mindezekre figyelemmel helytállónak kell tekinteni az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest a felperes részére marasztaló rendelkezéseit.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság amikor az alperest az állam javára

illetékfizetésre kötelezte.

Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján személyes illetékmentességben részesül, amennyiben ennek feltételei fennállására az Itv. 5. § (3) bekezdése szerint nyilatkozatot tesz.

Nem vitásan az alperes ilyen nyilatkozatot az első fokú eljárás alatt nem tett, azonban személyes illetékmentességét az elsőfokú bíróság is tényként kezelte, amikor az alperes 90. sorszámú végzéssel szembeni fellebbezésére az illetéket nem rótt le, a le nem rótt illeték költségjegyzékbe feljegyzésére adott utasítást.

Az első fokú eljárás befejezését követően ugyanakkor az alperes az elsőfokú bíróság felhívására a személyes illetékmentessége fennálltára vonatkozóan a szükséges nyilatkozatokat benyújtotta, ezért az Itv. 56. § (1) bekezdése értelmében illeték megfizetésére nem kötelezhető, a pereszes személyes illetékmentes alperestől meg nem térülő illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a kereseti eljárási illeték viselésére vonatkozó részében a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a per főtárgya tekintetében eredménytelenül fellebbező alperest a felperes 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a 4/A. §-a alkalmazásával megállapított megbízási szerződés szerinti ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. február 28.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
írnok